

Datum
2017-10-23

Diariennr
KST 2017/337

Ert datum
2017-07-24

Ert diariennr
Ju2017/05814/L5

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet Villkorlig frigivning – förstärkta åtgärder mot återfall i brott (SOU 2017:61)

Kammarrätten i Stockholm har anmodats att yttra sig över rubricerat betänkande. Utifrån de aspekter kammarrätten har att beakta har domstolen ingenting att invända mot utredningens förslag i stort. Kammarrätten vill dock framföra vissa mer specifika synpunkter på de förslag som lämnas i betänkandet.

Utredningens förslag på utformningen av en eventuell reglering som innebär att risk för återfall i brottslighet av allvarligt slag kan utgöra skäl mot villkorlig frigivning

Prövningsförfarandet

Enligt den föreslagna regleringen ska förfarandereglererna för beslut om att skjuta upp tidpunkten för villkorlig frigivning på grund av risk för återfall i allvarlig brottslighet motsvara de regler som gäller när ett sådant beslut föranleds av den intagnes misskötsamhet. Kriminalvårdens beslut om uppskjuten villkorlig frigivning på grund av återfallsrisk kommer därmed att kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Detta innebär att allmänna förvaltningsdomstolar vid riskbedömningen kommer att ställas inför frågor om vad som ska betraktas som allvarlig brottslighet. Detta innefattar bl.a. en bedömning av brottslighetens straffvärde och om det rör sig om organiserad brottslighet. Lämpligheten i detta kan ifrågasättas, då det hittills ankommit främst på allmänna domstolar att göra dessa typer av bedömningar. Det förhållandet att denna typ av frågor prövas av såväl allmänna domstolar som allmänna förvaltningsdomstolar kan leda till en spretande praxis.

Postadress
Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 5

Telefon
08-561 690 00

Telefax
08-14 98 89

E-post: kammarrattenistockholm@dom.se

Internet: www.kammarrattenistockholm.domstol.se

Om den föreslagna regleringen införs bör hänvisningen i 38 kap. 14 § första stycket brottsbalken till 26 kap. 6 § ändras till 26 kap. 6 a § brottsbalken. Kammarrätten förutsätter att avsikten är att kravet på prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätt även ska gälla för beslut om uppskjuten villkorlig frigivning på grund av återfallsrisk.

Övergångsbestämmelserna

I betänkandet saknas en analys av frågan om den föreslagna regleringen med beaktande av t.ex. rättspraxis från Europadomstolen faller inom tillämpningsområdet för artikel 7 i Europeiska konventionen den 4 november 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen). Det framgår inte heller varför tidpunkten för domen valts som utgångspunkt för tillämpligheten av den föreslagna regleringen, när bestämmelserna i 2 kap. 10 § första stycket regeringsformen och artikel 7 i Europakonventionen utgår ifrån tidpunkten för gärningen.

Av övergångsbestämmelserna bör vidare för tydlighetens skull framgå att den föreslagna bestämmelsen i 26 kap 6 a § brottsbalken inte ska tillämpas när bestämmelserna i 26 kap. 6 och 7 §§ brottsbalken i dess äldre lydelse ska tillämpas.

Utredningens förslag till förstärkta åtgärder för att förebygga ny brottslighet efter villkorlig frigivning

Elektronisk övervakning efter villkorlig frigivning

Enligt den föreslagna regleringen införs möjligheter för Kriminalvården att besluta om elektronisk övervakning efter villkorlig frigivning. Kriminalvårdens beslut ska kunna överklagas till en övervakningsnämnd, vars beslut i sin tur kan överklagas till tingsrätt. Idag överklagas Kriminalvårdens beslut enligt lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll till allmän förvaltningsdomstol. Risken för en spretande praxis bör därför framhållas även i detta sammanhang, i vart fall när det gäller de mer generella förutsättningarna för att elektronisk övervakning ska kunna ske.

Specifika synpunkter på vissa bestämmelser i förslaget till lag om ändring i brottsbalken

För tydlighetens skull bör det i 26 kap. 16 § tredje stycket brottsbalken hänvisas till 14 § *tredje stycket*.

Med hänsyn till att 26 kap. 19 § andra stycket brottsbalken behandlar förutsättningarna för förverkande av villkorligt medgiven frihet, framstår det som mest ändamålsenligt att det i 26 kap. 20 § första meningen brottsbalken specificeras att åtgärd som avses i 19 § *första stycket* inte får beslutas efter prövotidens utgång. Alternativt kan undantaget i 26 kap. 20 § andra meningen omformuleras på följande sätt: "Förverkande av villkorligt medgiven frihet får

dock beslutas även efter prövotidens utgång...”.

Det bör uppmärksammas att regeln i fjärde stycket i 28 kap. 6 a § brottsbalken såsom den återges i författningskommentaren (s. 294) saknas i författningsförslaget i betänkandet (s. 30–31).

I den föreslagna lydelsen av 11 kap. 6 § tredje stycket fängelselagen (2010:610) bör det hänvisas till 26 kap. 16 § *andra stycket* 3 brottsbalken, och inte första stycket som anges i förslaget.

Övergångsbestämmelserna

På samma sätt som ovan framhållits saknas i denna del en analys av frågan om den föreslagna regleringen med beaktande av t.ex. rättspraxis från Europadomstolen faller inom tillämpningsområdet för artikel 7 i Europakonventionen.

Detta yttrande har beslutats av lagmannen Magnus Ekman och tf. kammarrättsassessorn Carolina Karlsson (föredragande).

Magnus Ekman

Carolina Karlsson

Kopia till

Övriga kammarrätter

Hovrätterna

Förvaltningsrätterna under Kammarrätten i Stockholm

Justitiedepartementet, expeditionschefen och enheten DOM

Domstolsverket

Kammarrättens intranät

Tidningarnas telegrambyrå